

Bireysel Teknolojik Haz?rolu? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bireysel Teknolojik Haz?rolu? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18032>

Özet

Bireysel Teknolojik Haz?rolu? Ölçe?i (BTHÖ), bireylerin yeni teknolojileri benimseme ve kullanma konusundaki psikolojik e?ilimlerini ve haz?rl?k düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilm? veya uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Günaltay (2018) tarafından uyarlama çal??mas? kapsamında, özellikle sa?lık sektöründe çal??an personelin hastane bilgi sistemleri gibi karma??k teknolojik araçlara yönelik tutumlar?n? de?erlendirmek için kullan?lm??tır. Çal??ma, bireylerin teknolojiye kar?? ta??d?klar? iyimserlik, yenilikçilik, güvensizlik ve rahatsızlık gibi çok boyutlu alg?lar?n? de?erlendirerek, teknoloji entegrasyon süreçlerinin ba?ar?s?n? öngörmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Bireysel Teknolojik Haz?rolu?, Teknolojik Haz?rl?k, Hastane Bilgi Sistemleri, Ölçek Uyarlama, Sa?lık Personeli, Psikometri

Yazarlar

Meliha Meli? GÜNALTAY

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin teknolojik yeniliklere kar?? ne kadar haz?r olduklar?n?, yani bu teknolojileri kullanma konusunda hem zihinsel hem de davran??sal olarak ne kadar istekli ve yetkin hissettiklerini belirlemektir. Bu teknolojik haz?rl?k düzeyi, genellikle dört ana boyutta incelenir: iyimserlik (teknolojinin faydas?na inanma), yenilikçilik (teknolojiyi ilk deneyen olma iste?i), rahatsızlık (teknolojinin karma??kl??ndan çekinme) ve güvensizlik (teknolojinin güvenilirli?inden ?üphe duyma).

Günaltay'ın (2018) çal??mas?nda, ölçek spesifik olarak Ankara E?itim ve Ara?tırma Hastanesi personelinin hastane bilgi sistemlerini kullanmaya yönelik bireysel teknolojik haz?rolu? düzeylerini de?erlendirmek amacıyla kullan?lm??tır. Bu, kurumsal düzeyde teknoloji adaptasyon stratejilerinin belirlenmesi ve e?itim ihtiyaçlar?n?n saptanmas? aç?s?ndan kritik bir amaca hizmet etmektedir.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Bireysel Teknolojik Haz?rolu? (BTH), bireyin yeni teknolojileri kullanma konusundaki e?ilimini etkileyen hem bilişsel hem de duygusal faktörlerin bir bileşimidir. Bu yap?, genellikle pozitif ve negatif olmak üzere iki ana kategoriye ayr?lan alt boyutlardan oluşur. Pozitif boyutlar (iyimserlik ve

Yenilikçilik), bireyin teknolojiyi kabul etme ve benimseme iste?ini art?ırırken; negatif boyutlar (Rahatsızlık ve Güvensizlik), teknoloji kullan?m?na kar?? direnci veya endi?eyi temsil eder.

Bu ölçek, bireyin teknolojiye kar?? genel tutumunu bütüncül bir ?ekilde ele alarak, sadece beceri düzeyini de?il, ayn? zamanda teknolojiye olan inanc?n? ve duygusal tepkilerini de ölçmeyi hedefler. Elde edilen sonuçlar, teknoloji adaptasyon modellerinin (örne?in, Teknoloji Kabul Modeli - TAM) anla??ımas?na önemli katkılar sa?lamaktadır.

Geçerlik

Kaynak verilerde geçerlik analizlerine dair spesifik istatistiksel sonuçlar belirtilmemi? olsa da, uyarılma çal??malar?nda genellikle yapı geçerli?i ve kapsam geçerli?i incelenir. Günaltay (2018) tarafından yapılan yüksek lisans tezi kapsamında, ölçe?in Türkçe formunun orijinal ölçe?in teorik yapı?ın? koruyup korumad???, genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir.

Geçerlik çal??malar?n?n, ölçe?in sa?lık personeli ba?lam?nda Bireysel Teknolojik Hazırolu? yapı?ın? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamak için faktör yükleri, uyum indeksleri (RMSEA, CFI, GFI) ve madde-toplam korelasyonlar? gibi standart psikometrik ölçütleri içerdi?i varsayılmaktadır. Detaylı geçerlik bulgular? için, ara?tırman?n yapıld?? Ankara Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü'ndeki teze ba?vurulmalıdır.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenilirlik bilgisi '-' olarak belirtilmi?tir. Ancak bir uyarılma çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlılı??n?n ölçülmesi zorunludur. Güvenirlik analizlerinde genellikle Cronbach'?n Alfa (Cronbach's Alpha) katsayı?s? kullanılır. Bu katsayı?, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yapıyla ne kadar tutarlı? oldu?unu gösterir.

Günaltay (2018) çal??mas?nda, Bireysel Teknolojik Hazırolu? Ölçe?i'nin alt boyutlar? ve toplam ölçek puan? için yüksek düzeyde iç tutarlılık katsayılar? (genellikle 0.70 ve üzeri) elde edildi?i ve bu sonuçlar?n ölçe?in Türkçe formunun güvenilir oldu?unu gösterdi?i beklenmektedir. Tekrar test güvenilirli?i (test-retest reliability) gibi ek güvenilirlik yöntemleri de uygulanm?? olabilir.

Faktör Analizi

Uyarılma sürecinin kritik bir a?amas? olan faktör analizi, ölçe?in Türkçe formunun orijinal ölçekteki teorik alt boyut yapı?ın? (örne?in, dört faktörlü yapı?) sürdürüp sürdürmedi?ini do?rulamak için yapılm??tır. Büyük olasılıkla, öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile yapı? ke?fedilmi? ve ardından Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile modelin uyumu incelenmi?tir.

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in Bireysel Teknolojik Haz?rolu?un temel bile?enlerini (?yimserlik, Yenilikçilik, Rahats?zl?k, Güvensizlik) ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rabildi?ini göstermelidir. Bu analiz, özellikle sa?l?k personeli örnekleminde teknolojiye kar?? geli?tirilen tutumlar?n psikolojik yap?s?n? anlamak için temel te?kil etmektedir.

Ölçme Arac?

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal ölçe?in format?na ba?l? olarak, genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsay?lmaktadır. (Örne?in: Kesinlikle Kat?lm?yorum'dan Kesinlikle Kat?l?yorum'a.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kinler, Profesyoneller

Age Group: Çal??an ya? grubu (Genellikle 20-60 ya? aras?)

Population Details: Ankara E?itim ve Ara?t?rma Hastanesi personeli (Sa?l?k çal??anlar? ve idari personel).

Test Methodology: Anket yöntemiyle veri toplama, kesitsel ara?t?rma tasar?m?.

Anahtar Kelimeler

Bireysel Teknolojik Haz?rolu?, Psikometrik Ölçek, Sa?l?k Yönetimi, Hastane Bilgi Sistemleri, Cronbach's Alpha, Faktör Analizi

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: mmelisgok@gmail.com

Correspondence Address: Ankara Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Ankara (Tez çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar Meliha Meli? GÜNALTAY ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullanım için ücret bilgisi mevcut de?ildir (Genellikle tez çal??malar?nda kullan?lan uyarlamalar ücretsizdir).

Test Y?I?: 2018 (Uyarlama çal??mas?n?n tamamlanma y?I?).

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: bireysel-teknolojik-hazirolus-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Günaltay, M. M. (2018). Ankara E?itim ve Ara?t?rma Hastanesi personelinin hastane bilgi sistemleri konusundaki görü?lerinin de?erlendirilmesi (*Yüksek Lisans tezi*). Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bireysel Teknolojik Haz?rolu? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için yazar?n yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.